

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

PROLEGOMENA

OJCZYSTY – DODAJ
DO ULUBIONYCH

PROLEGOMENA to nie dopiski ani wnioski, ani uwagi na marginesie, ani eseje, tylko ‘uwagi wstępne’, ‘wstępne rozważania wprowadzające do jakiegoś zagadnienia’, najczęściej mające postać przedmowy. PROLEGOMENA to pożyczka francuska (francuskie *prolégomènes*), ale mająca rodowód starogrecki: w starożytnej grece czasownik προλέγω [prolego] oznacza ‘przepowiadać’, ‘zapowiadać’, ‘ogłaszać’, ‘ostrzegać’, a także ‘zostać wyróżnionym’ i ‘zostać powiedzianym wcześniej’ – PROLEGOMENA to właśnie ‘to, co zostało powiedziane wcześniej’. PROLEGOMENA to wyraz mający tylko formy liczby mnogiej: poprawnie te PROLEGOMENA, tych PROLEGOMENÓW. Możemy akcentować tak jak każdy „zwyczajny” wyraz, czyli na przedostatniej sylabie [prolegoMEⁿa], możemy również wybrać formę starszą, elegantszą, akcentowaną na sylabie trzeciej od końca [proleGO^mena]. PROLEGOMENA są zawsze do czegoś, np.: Prolegomena do wszelkiej przyszłej metafizyki, która będzie mogła wystąpić jako nauka – kto wie, czyje dzieło, będące obowiązkową pozycją w bibliotece każdego młodego filozofa, tutaj przywołujemy?